

ปัญหาการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจากการใช้อำนาจของพนักงาน
เจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547

เจตนา เหมมุน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปรีดี พนมยงค์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
พ.ศ. 2556

**People's right and liberties protection issues from special investigation
officers exertion according to The special case investigation
act B.E. 2547 (2004)**

Jedtana Hemmun

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws
Department of Law
Pradi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University
2013**

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่อาจสำเร็จลงได้ หากขาดบุคคลผู้ที่ให้ความช่วยเหลือและอนุเคราะห์ข้าพเจ้าเสมอมา ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณบิดามารดาผู้ล่วงลับ โดยบิดาและมารดาเป็นผู้ให้กำเนิด อุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนและส่งเสริมให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเล่าเรียนจนจบเป็นบัณฑิต

การที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้นั้น ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณครูบาอาจารย์ที่ช่วยอบรมบ่มเพาะปลูกฝังวิชาความรู้ควบคู่กับจรรยาบรรณให้กับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร. ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้กับข้าพเจ้าและให้คำปรึกษาพร้อมทั้งเสนอแนะวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. วีระ โลจายะ ที่ให้กำลังใจเสมอมาและช่วยผลักดันให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ประเสริฐ ดัณศิริ ที่กรุณารับเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้กับข้าพเจ้า และข้าพเจ้าขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรชัย เลื่อนนวิ ที่กรุณาสละเวลาอันมีคุณค่าและทุ่มเทจัดเกล้าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงลงไปได้ด้วยดี

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ นายพสธร พันธุ์สุวรรณ ในฐานะประธานนิติศาสตร์มหาชนของรุ่น 51 ที่แนะนำ ติดตาม ประสานงาน ค้นหาข้อมูลบางส่วนที่ขาดหายในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าจะไม่สามารถมีวิทยานิพนธ์ที่สำเร็จได้ หากขาดเพื่อนพี่น้องที่ร่วมรุ่นที่เป็นเพื่อนร่วมเรียนร่วมงาน ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการเรียนของข้าพเจ้าเสมอมา

หากว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีคุณค่าหรือมีประโยชน์ต่อผู้ได้ใช้หรือค้นคว้าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณดีทั้งหมดให้กับบิดามารดาผู้ล่วงลับ ครูบาอาจารย์ทั้งหลายที่กรุณาสละเวลาอันทรงคุณค่าเพื่อทำการจัดเกล้าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้และสร้างความรู้อันยิ่งใหญ่ให้กับข้าพเจ้า และเพื่อนพี่น้องที่ร่วมรุ่นกฎหมายมหาชน 51 ทุกคน

เจตนา เหมมุน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและสภาพของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	7
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	7
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. แนวคิด และทฤษฎี เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	
และหลักการสืบสวนสอบสวนในคดีอาญา.....	9
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ.....	9
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการแบ่งแยกสิทธิและเสรีภาพ.....	13
2.3 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพ.....	16
2.4 ทฤษฎีการใช้อำนาจรัฐในการรักษาความสงบเรียบร้อย.....	23
2.4.1 ทฤษฎีกระบวนการยุติธรรม.....	23
2.4.2 ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรม.....	24
2.4.3 มาตรฐานสากลของหลักประกันสิทธิมนุษยชนทางอาญา.....	27
2.4.4 การประกันสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญไทย.....	32
2.5 หลักการสืบสวนสอบสวนในคดีอาญา.....	34
2.5.1 หลักการและแนวคิดในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการสอบสวน	
คดีอาญาที่ใช้ “ระบบกล่าวหา”.....	35
2.5.2 หลักการและแนวความคิดในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการสอบสวน	
คดีอาญาที่ใช้ “ระบบไต่สวน”.....	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.5.3 การเปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่าง “ระบบกล่าวหา” กับ “ระบบไต่สวน”.....	39
2.6 ข้อแตกต่างของพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ กับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	40
3. การสอบสวนคดีพิเศษและการใช้มาตรการพิเศษของประเทศไทย และต่างประเทศ.....	47
3.1 การสอบสวนคดีพิเศษของประเทศไทย.....	47
3.1.1 ความหมายเกี่ยวกับการสอบสวนคดีพิเศษ.....	48
3.1.2 ประเภทและที่มาของคดีพิเศษ.....	52
3.1.3 คดีความผิดตามกฎหมายที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ.....	54
3.1.4 อำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ.....	56
3.2 การใช้มาตรการพิเศษในการตรวจค้น ดักข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และการแฝงตัวเข้าไปในองค์กรตามพระราชบัญญัติ การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547.....	62
3.2.1 การใช้มาตรการพิเศษในการตรวจค้น ตามมาตรา 2457.....	62
3.2.2 การใช้มาตรการพิเศษในการดักข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามมาตรา 25.....	65
3.2.3 การใช้มาตรการพิเศษในการแฝงตัวเข้าไปในองค์กร ตามมาตรา 27.....	66
3.3 การสอบสวนคดีพิเศษและการใช้มาตรการพิเศษของต่างประเทศ.....	69
3.3.1 การสอบสวนคดีพิเศษและการใช้มาตรการพิเศษของประเทศ สหรัฐอเมริกา.....	69
3.3.2 การสอบสวนคดีพิเศษและการใช้มาตรการพิเศษของประเทศญี่ปุ่น.....	77
3.3.3 การสอบสวนคดีพิเศษและการใช้มาตรการพิเศษของประเทศ โปแลนด์.....	82
3.3.4 การสอบสวนคดีพิเศษและการใช้มาตรการพิเศษของประเทศ เนเธอร์แลนด์.....	84

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.3.5 การสอบสวนคดีพิเศษและการใช้มาตรการพิเศษของประเทศ เยอรมัน.....	86
3.3.6 การสอบสวนคดีพิเศษและการใช้มาตรการพิเศษของประเทศฝรั่งเศส.....	88
3.3.7 การสอบสวนคดีพิเศษและการใช้มาตรการพิเศษของสหราชอาณาจักร.....	93
4. วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จากการใช้อำนาจของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ตามพระราชบัญญัติ การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547.....	96
4.1 ปัญหาการตีความการใช้มาตรการพิเศษตามพระราชบัญญัติ การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547	97
4.2 แนวทางแก้ไขการตีความการใช้มาตรการพิเศษตามพระราชบัญญัติ การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 104.....	116
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
5.1 บทสรุป.....	129
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	131
บรรณานุกรม	134
ประวัติผู้เขียน.....	139